

EESTI SKAUTIDE ÜHINGU LASTEKAITSE JUHEND

Käesolev juhend määrab Eesti Skautide Ühingu (ESÜ) käitumise põhimõtted. ESÜ ülesandeks on tagada kõigi oma liikmete ja mitteliikmete heaolu ESÜ tegevustes kaitstes neid võimaliku füüsilise ja emotsionaalse kahju eest.

1. Sissejuhatus

- 1.1. Käesoleva juhendi aluseks on Eesti Vabariigi lastekaitseseadus ja noorsootöö seadus.
- 1.2. Laste turvalisuse eest vastutab iga täiskasvanu, kes lastega ESÜ tegevuse kaudu kokku puutub.
- 1.3. Laste turvalisust ESÜs aitavad tagada vastav väljaõpe, täiskasvanute instrueerimine ning käesolev juhend.
- 1.4. Täiskasvanud peavad enda teadliku käitumise kontrollimisega kaitsma end arusaamatuste ja valesüüdistuste eest.
- 1.5. Väärkohtlemise kahtluse või olemasolu korral on ESÜ igal liikmel õigus ja kohustus pöörduda politsei poole.

2. Mõisted

- 2.1. Laps ehk alaealine – alla 18-aastane inimene.
- 2.2. ESÜ mitteliige – isik, kes ei ole ESÜ liige ja täidab tasu eest või vabatahtlikult ESÜ tegevust toetavaid ülesandeid.
- 2.3. Käesoleva juhendi mõistes käsitletakse täiskasvanuna ka alates 16-aastaseid hundu- ja skaudijuhte, kellele laienevad täiskasvanud kohustused sellel määral, mis on talle võimalik.
- 2.4. Kohatu või kahemõtteline käitumine – käitumine, mida saab tõlgendada antud juhendi kontekstis ebasüüdistavalt.
- 2.5. Sobilik riietus – ilmastikuolusid, tegevusi ja üldist head tava arvestades sobilik riietus vastavas olukorras.
- 2.6. Privaatsuse tagamine – lapse ja täiskasvanu õigus oma isiklikku ruumi ise määratleda, arvesse võttes olusid.
- 2.7. Väärkohtlemine – emotsionaalne, füüsiline, seksuaalne ja/või verbaalne vägivald.
- 2.8. Kiusamine – väärkohtlemise vorm, mis on korduv põhjendamatu käitumine lapse või täiskasvanu suhtes, mis põhjustab teisele poolele kannatusi, alandust, alaväärsus- või hirmutunnet. Mõiste hõlmab ka küberkiusamist.
- 2.9. ESÜ lastekaitse usaldusisik – kontaktisik kohatu või kahemõttelise käitumise kahtluse korral ja kõigi teiste vägivallajuhtumite esinemisel.

3. Kiusamine ja karistamine

- 3.1. Kiusamine ei ole skautluses lubatud.
- 3.2. Täiskasvanu peab skaudikoondustel ja – üritustel seisma laste heaolu eest, jälgima kiusamise ilminguid ning neile reageerima.
- 3.3. Iga last tuleb alati kohelda nagu isiksust, tema omapära, iga ja sugu arvestavalt.

- 3.4. Last ei tohi alavääristada ja hirmutada.
- 3.5. Last ei tohi karistada füüsiliselt ega viisil, mis ohustab tema vaimset või füüsilist tervist.
- 3.6. Eksinud ja õiguserikkumise toime pannud laps vastutab oma tegude eest ise, kui kehtiv seadusandlus ei näe ette teisiti.
- 3.7. Kui üksuses esineb liikmeid, kes põhjustavad oma käitumisega teistele liikmetele füüsilist või emotsionaalset kahju, tuleb abi saamiseks ühendust võtta nende vanematega, samuti ESÜ lastekaitse usaldusisikuga.

4. Täiskasvanu

4.1. Täiskasvanu käitumine

- 4.1.1. Iga täiskasvanu puhul esitatakse enne ESÜs tegevuse alustamist päring ning kord aastas korduapäring karistusregistrile.
- 4.1.2. Iga täiskasvanu peab enne lastega tegevuse alustamist tutvuma ESÜ käesoleva juhendi ja teemakohaste juhendmaterjalidega.
- 4.1.3. ESÜ täiskasvanud liikmed ja regulaarselt ESÜ tegevuses osalevad mitteliikmed peavad läbima antud juhendiga kooskõlas oleva koolitusmooduli, juhul, kui ESÜ pakub vastavasisulist koolitust.
- 4.1.4. Täiskasvanu ei tohi lapse suhtes kunagi kohatult ega kahemõtteliselt käituda.
- 4.1.5. Täiskasvanu peab järgima skaudijuhi eetilise käitumise aluseid.
- 4.1.6. Täiskasvanu peab oma vastutusel olevatele alaealistele tutvustama turvalisuse põhimõtteid vastavalt juhendmaterjalidele.
- 4.1.7. Täiskasvanu peab teavitama lapsevanemaid skaudiüritusel toimuvast, et lapsevanemad saaksid ülevaate oma laste tegevustest.
- 4.1.8. Koonduste ja väljasõitude läbiviimisel on soovituslik vähemalt kahe täiskasvanu juuresolek.
- 4.1.9. Täiskasvanu peab vältima olukordi, kus ta jääb lapsega üksinda, v.a eriolukorrad. Täiskasvanu peab tagama nii enese kui laste privaatsuse. Täiskasvanu peab pöörama tähelepanu sobilikule riietusele nii enesel kui ka üksuse liikmetel.
- 4.1.10. Täiskasvanu peab näitama oma tegevuse/käitumisega liikmetele positiivset eeskuju.

4.2. Täiskasvanu suhtlusviisid alaealistega

- 4.2.1. Internetis tuleb käituda samade käitumisreeglite kohaselt kui vahetus suhtluses (silmast silma).
- 4.2.2. Eelistada telefonisuhtlusel lapse asemel lapsevanemat.
- 4.2.3. Vältida kestvaid, sagedasi ja/või ebaetilisi vestlusi lastega teemadel, mis ei ole otseselt seotud skautlusega ja/või lapse heaoluga.
- 4.2.4. Virtuaalsel suhtlemisel eelistada vestlusi jäädvustavaid vahendeid ja kasutada lastega suheldes suhtluskanaleid, mis on kolmandatele isikutele ligipääsetavad.

5. Alaealine

5.1. Alaealise käitumine

- 5.1.1. Alaealine on kohustatud järgima käesolevat juhendit.

- 5.1.2. Alaealine kannab sobilikku riietust.
- 5.1.3. Väärkohtlemise, kiusamise või muu vägivaldla ohvriks langenud alaealisel on õigus koheselt abi saada täiskasvanult, lapsevanemalt (sh hooldajalt, seaduslikult esindajalt) ja ESÜ usaldusisikult.

5.2. Alaealiste suhtlusviisid

- 5.2.1. Internetis tuleb käituda samade käitumisreeglite kohaselt kui vahetus suhtluses (silmast silma).
- 5.2.2. Vältida kestvaid, sagedasi ja/või privaatseid vestlusi skaudijuhtide ja täiskasvanutega teemadel, mis on ebaetilised/ebasobivad.
- 5.2.3. Vältida täiskasvanutega suhtlemisel suhtluskanaleid, mis on kolmandatele isikutele kättesaamatud või kinnise sisuga.

6. Väärkohtlemine ja sellest teavitamine

- 6.1. Laps peab olema kaitstud igasuguse väärkohtlemise eest.
- 6.2. Täiskasvanul on kohustus teavitada väärkohtlemise juhtumitest lastekaitse spetsialisti või politseid. Kui täiskasvanu ei oska olukorda hinnata või vajab teavitamisel nõu, teavitab ta vastavatest kahtlustest ESÜ lastekaitse usaldusisikut.
- 6.3. Väärkohtlemisest võib teavitada nii laps ise, lapsevanem kui ka muu isik.

7. ESÜ lastekaitse usaldusisik

- 7.1. ESÜ lastekaitse usaldusisiku (usaldusisikud) valib ametisse ESÜ üldkogu 3 aastaks liikmete või töötajate seast.
- 7.2. ESÜ on kohustatud tegema teatavaks usaldusisiku kontaktid.
- 7.3. Lastekaitse usaldusisiku sihtgrupp on 6- kuni 26-aastased ESÜ liikmed.
- 7.4. Usaldusisiku ülesandeks on korraldada regulaarselt teavitustööd ESÜ liikmete seas vaimse tervise, väärkohtlemise vältimise jms teemadel. Üks osa teavitustööst hõlmab ka juhtide teadlikkuse tõstmist, kuidas paremini märgata ja toetada kaasjuhte või noori murede ilmnemisel. Samuti on usaldusisiku rolliks olla esimeseks kontaktiks, kui noorel on mingi mure, mida ta ei oska ise ega taha mingil põhjusel oma juhiga suheldes lahendada. Usaldusisik ei ole kohustatud probleeme ise lahendama, vaid saadud sisendi põhjal soovitada noorele kontakte, kuhu vastava probleemi korral saab pöörduda.
- 7.5. Usaldusisikul ja igal täiskasvanul on kohustus teavitada juhatust isiku ESÜ liikmeks olemise mittedsobivusest. Liikmeks olemise mittedsobivus ei piirdu vaid käesoleva juhendi järgimisega, vaid hõlmab kõiki üldtunnustatud head käitumistava järgivaid nõudmisi.

8. Ametiasutused, kuhu probleemide korral pöörduda

- 8.1. Leitavad: <https://skaut.ee/et/kust-otsida-abi>

Juhend on vastu võetud 23.05.2014.
Juhendit on viimati muudetud 09.03.2019.
Juhendit saab muuta ESÜ juhatuse otsusega.